

Najnowsze zmiany ustawodawcze i orzecznicze w wybranych ustawach systemu zabezpieczenia społecznego

Pomoc społeczna

Pomoc państwa w wychowaniu dzieci (500 plus)

Świadczenia rodzinne

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Karta Dużej Rodziny

Zmiany

- Pomoc społeczna
- Pomoc państwa w wychowaniu dzieci (500 plus)
- Świadczenia rodzinne
- Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej
- Karta Dużej Rodziny
- Opieka nad dzieckiem w wieku do lat trzech

-Zmiany ustawodawcze wprowadzone w ciągu ostatnich kilku miesięcy rzutujące na działalność i finansowanie JST

-Zmiany ustawodawcze projektowane w najbliższym czasie

-Zmiany wynikające z orzecznictwa sądowno-administracyjnego wpływające na wykonywanie i finansowanie zadań ustawowych

Pomoc społeczna -ustawa z dnia 12 marca 2014 r o pomocy społecznej **Zmiany ustawodawcze**

- **Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. (Dz.U.2015.1310) zmieniająca nin. ustawę z dniem 5 września 2016 r.** dotyczy min. udzielania schronienia przez przyznawanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla bezdomnych
- (pomoc w postaci przyznania miejsca w ogrzewalni i noclegowni nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej, a wydatki przeznaczone na ten cel nie podlegają zwrotowi)
- nowe zadanie dla samorządów gminnych do realizacji działań o charakterze integracyjnym, w tym opracowania i stosowania projektów socjalnych mających na celu włączanie społeczne osób, rodzin i grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Zmiany ustawodawcze

- przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych przy udziale dwóch pracowników socjalnych jak również w asyście policji, co powinno przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa pracowników socjalnych. Ponadto zmiany nakładają na komendantów Policji obowiązek zapewnienia pracownikowi socjalnemu asysty Policji przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej.
- umożliwienie prowadzenia przez gminy (a nie tylko powiaty) środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- zwolnienia z opłaty za dom pomocy społecznej osób których rodzice byli pozbawieni władzy rodzicielskiej

Zmiany ustawodawcze

Ustawa z dnia 2 grudnia 2016 r. (Dz.U.2016.2174) zmieniająca ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r.

- realizacja wyroku TK kwestionującego przyznawanie zasiłku stałego od miesiąca złożenia wniosku do organu pomocy społecznej nie zaś od miesiąca złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności –konieczność zawieszenia postępowania z urzędu i wypłacania zasiłku okresowego

Zmiany w rozporządzeniu dotyczącym domów pomocy społecznej z dnia 24 stycznia 2017 r. (od 22.02.2017 r.)

- zwiększenie profesjonalnej kadry w dps, (10 proc mogą stanowić praktykanci i wolontariat, a nie 30 jak dotychczas)
- określenie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, w odpowiednim typie domu
- precyzyjnie określenie zadań przy typach domów pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu –
- opracowywanie indywidualnego planu wsparcia w ciągu 2 miesięcy od daty przyjęcia do dps dla osób uzależnionych , w pozostałych dps w ciągu 6 miesięcy

Zmiany orzecznicze

- **Przyznawanie zasiłków celowych w ramach programu dożywiania i zasiłku na żywności** (możliwość orzekania niższego zasiłku w sytuacji pobierania przez rodzinę świadczenia wychowawczego -500 plus)
- **przyznawanie zasiłków stałych i celowych w zależności od możliwości finansowych gmin** przy uwzględnieniu współpracy osób korzystających z pomocy społecznej, uznaniowość organu
- **właściwość miejscowa organów –spory kompetencyjne-** gminy miejsca pobytu miejsca zamieszkania oraz gminy miejsca zamieszkania opiekunów osób ubezwłasnowolnionych
- **kierowanie i ustalenie odpłatności za dom pomocy społecznej oraz dochodzenie zastępczo poniesionych przez Gminę opłat za dom pomocy społecznej** –trendy orzecznicze umożliwiające dochodzenia zastępczo poniesionych opłat przez Gminę

Realizacja zadań pomocy społecznej -projekt

Rządowy program „za życiem”

- zmiany w pomocy społecznej obejmują możliwość utworzenia nowej jednostki organizacyjnej – **centrum usług** lub wyodrębnienie jej jako zespołu w strukturach ośrodka pomocy społecznej (cel : usprawnienie realizacji różnych typów usług pomocy społecznej)
- Samorząd będzie mógł jej powierzyć wykonywanie zadań własnych lub zleconych z zakresu pomocy społecznej, np. usług opiekuńczych. Takie rozwiązanie ma usprawnić ich realizację i skutkować oddzieleniem wypłaty świadczeń od wsparcia o charakterze niepieniężnym, takim jak praca socjalna.

Pomoc państwa w wychowaniu dzieci (500 plus)

Ustawa z dnia 11 litego 2016 r. Dz.U.2016.195

projektowane zmiany a zmiany wynikające z orzecznictwa

- **Zmiany dotyczące obliczania dochodu rodziny**

- obliczanie dochodu,

Kwota dochodu osiąganego z działalności gospodarczej rozliczanej podatkiem ryczałtowym będzie ogłaszana co roku przez Ministra Rodziny w obwieszczeniu

- utrata dochodu po utracie zatrudnienia (zmiana wynagrodzenia płacy i pracy, przyjęcia wynagrodzenia w mniejszej wysokości)

- świadczenia z funduszy unijnych EFS będą zaliczane do dochodów nieopodatkowanych

projektowane zmiany (500 plus)

-Sprawy o świadczenia rodzinne i wychowawcze objęte unijnymi przepisami będą rozpatrywane przez wojewodę , którzy przejmą pracowników marszałków

-Wzory wniosków o świadczenia rodzinne i wychowawcze oraz z funduszu alimentacyjnego będą publikowane w BIP MPIPS a nie w rozporządzeniu

Wnioski o świadczenia będą przyjmowane od 1 sierpnia a drogą elektroniczną od 1 lipca ale dopiero w 2018 r, (obecnie od 1 sierpnia a odnośnie świadczeń rodzinnych od 1 września)

Wydłużenie czasu rozpatrywania wniosków i wypłaty świadczeń nawet do końca stycznia następnego roku (500 plus i fa) a do końca lutego przy zasiłku rodzinnym

projektowane zmiany (500 plus i świadczenia rodzinne)

- **uregulowanie opieka naprzemienną** w porównywalnych i powtarzających się okresach
- **Obowiązek zasądzonych alimentów** dla osób samotnie wychowujących dziecko chyba że ich zasądzenie nie jest możliwe oraz w odniesieniu dla osób ubiegających się o tzw. „becikowe” na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych
- **Centralna baza beneficjentów** (zapobieganie przypadkom podwójnego pobierania pieniędzy na jednego małoletniego)

Świadczenia rodzinne

Ustawa z dnia z dnia 28 listopada 2003 r. Dz.U.2016.1518 t.j.

Zmiana ustawy z dnia 20 maja 2016 r. (Dz.U.2016.972) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r

- Umożliwienie otrzymywania przez każdego rodziców zajmujących się niepełnosprawnym dzieckiem otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego
- zmiana dotyczy także rodzin gdy oboje małżonkowie zajmują się niepełnosprawnymi członkami rodziny , pobieranie przez członka rodziny osoby uprawnionej do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego nie będzie przeszkodą do pobierania przez uprawnionego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego

projekt zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych

- **obliczanie dochodu,**

- Kwota dochodu osiąganego z działalności gospodarczej rozliczanej podatkiem ryczałtowym będzie ogłaszana co roku przez Ministra Rodziny w obwieszczeniu

- utrata dochodu po utracie zatrudnienia (zmiana wynagrodzenia płacy i pracy, przyjęcia wynagrodzenia w mniejszej wysokości)

- świadczenia z funduszy unijnych EFS będą zaliczane do dochodów nieopodatkowanych

- **Przyznawanie dodatku z tytułu urlopu wychowawczego w związku z urodzeniem jednego lub więcej dzieci –rozbieżne orzeczenia -i projekt ustawy uniemożliwiający pobieranie na każde z dzieci dodatku**
- **zbieg uprawnień do świadczeń art. 27 ust 5 ustawy** odmienne stanowisko orzecznictwa i projektu ustawy
- **Zmiany wynikające z orzecznictwa dotyczącego świadczeń opiekuńczych**
- **Projekt odchodzi od zwiększania kryterium dochodowego**

- Zmiany zbieżne zakresowo ze świadczeniami rodzinnymi czyli realizacja „ustawy za życiem”
- **Przyznawanie jednorazowego świadczenie w kwocie 4000 zł**
(niezbędne są dwa zaświadczenia – objęcie opieką medyczną od 10 tyg. ciąży, i stwierdzenie, że występujące schorzenie jest nieuleczalne i musi być wydane przez odpowiedniego specjalistę -brak wzoru zaświadczenia

Najnowsze zmiany w świadczeniach wychowawczych, świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym

- **Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zadaniami organów administracji publicznej w zakresie niektórych rejestrów publicznych (Dz. U. poz. 777) - ustawa wejdzie w życie, co do zasady, 1 lipca 2017 r.**
- Zmniejszenie liczby zaświadczeń , które muszą do wniosku dołączać osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń rodzinnych, KDR, świadczeń w przypadku bezskutecznej egzekucji alimentów , świadczenia wychowawczego
- Uzyskiwanie i weryfikacja danych przez organ ustalający prawo do świadczeń oraz możliwość złożenia oświadczenia
- Informacje o prawie do opieki zdrowotnej, kwocie dochodu stanowiącego zwrot niewykorzystanej ulgi na dzieci, informacje z systemu informacji oświatowych

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Ustawa z dnia z dnia 9 czerwca 2011 r. Dz.U.2017.697 t.j.

Zmiany dotyczące nowych zadań asystentów rodziny i sposobu ich finansowania

- Pomoc, wsparcie asystenta rodziny(koordynator pomocy dla kobiet w ciąży i rodzin z ciężko chorym dzieckiem z jakich świadczeń i usług może skorzystać)

Projektowane zmiany

- **wymóg przydzielenia asystenta rodziny rodzinie biologicznej** , której dziecko trafiło do pieczy zastępczej
- **Centralny bank danych wolnych miejscach w rodzinnej pieczy zastępczej** (usprawnienie procesu umieszczania dziecka w rodzinach zastępczych)
- **Obowiązkowe szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem** (wzmocnienia kompetencji opiekuńczych)
- Nik postuluje przydzielenie koordynatora każdej rodzinie zastępczej – przeciwne zdanie posiada MPIPS i powiaty

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

- **Zmiana ustawy z dnia 5.09.2016 r.**
- zezwolenie wojewody na funkcjonowanie dwóch lub więcej placówek opiekuńczo -wychowawczych w tym samym obiekcie lub na jednej działce
- Uściślenie lista placówek niemogących funkcjonować łącznie
- Dalsze funkcjonowanie centrów administracyjnych obsługujących placówki wsparcia dziennego
- placówki opiekuńczo-wychowawcze niespełniające *vagatio legis* do 31.12.2019 r.

Karta Dużej Rodziny

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. Dz.U.2016.785 t.j

Zmiany o 1 od lipca 2017 r

uzyskiwanie i weryfikacja przez gminę danych dotyczących tożsamości , niepełnosprawności osób uprawnionych do KDR , stanu cywilnego czyli danych uprawniających do korzystania z KDR (celem – zmniejszenie liczby zaświadczeń)

Karta Dużej Rodziny

Projektowane zmiany :

wejście w życie od 1 stycznia 2018 r.

- **Rozszerzenie grupy rodzin uprawnionych do karty dużej rodziny** dla osób które kiedykolwiek miały na utrzymaniu co najmniej troje dzieci ,
zwiększenie dotacji z budżetu państwa za wydanie karty dla tych osób
(kwota 5,36 zł w miejsce 2,68 zł)
- **Uruchomienie aplikacji mobilnej na telefonie** „KDR na smartfonie” dzięki której będzie możliwe skorzystanie ze zniżek pokazując kartę w telefonie , z funkcji geolokalizacji , która pozwoli szybko sprawdzić gdzie znajdują się miejsca z rabatami dla rodzin wielodzietnych
- **Planowana jest kampania** , która ma służyć zwiększeniu oferty zniżek i zachęceniu kolejnych podmiotów do włączania się w KDR

Opieka nad dziećmi w wieku do lat trzech

- Złagodzenie wymogów które muszą spełnić placówki oferujące opiekę nad dziećmi do lat 3 co ma zachęcić do zakładania nowych żłobków i klubów dziecięcych i obniżyć koszty już działających
- Przyznanie gminom większej swobody w przyznawaniu dotacji na dzieci przebywające w prywatnych placówkach opieki
- Zmniejszenie wsparcia, z którego korzystają rodzic zatrudniający nianie (ZUS będzie opłacał składki tylko od połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę)